

סכומי דרבו

הגדרות

חלוקה יהיו $a < b \in \mathbb{R}$. חלוקה של הקטע $[a, b]$ היא קבוצה סופית $P = \{x_0 = a, x_1, \dots, x_n = b\}$ שבה מתקיים $\forall i \in [|P|] \ x_{i-1} < x_i$, חייב להתקיים $a, b \in P$

הערה $P = \{a, b\}$ נקראת החלוקה הטריטוראלית

קוטר של חלוקה קוטרלפרמטר של חלוקה $P = \{x_0 = a, x_1, \dots, x_n = b\}$ נתונה הוא $\Delta(P) \stackrel{\text{def}}{=} \max \{x_i - x_{i-1} \mid i \in [n]\}$

עידון של חלוקה יהיו $a < b \in \mathbb{R}$ ו P, Q חלוקות של $[a, b]$. אם $P \subseteq Q$ נאמר ש P עידון של Q .

עידון משותף יהיו $a < b \in \mathbb{R}$ ו P, Q חלוקות של $[a, b]$, אזי $P \cup Q$ הוא העידון המשותף של P, Q .

הערה $P \subseteq Q \Rightarrow \Delta P \geq \Delta Q$, כלומר קוטר העידון תמיד $\geq$ קוטר החלוקה המקורית

M, m, M_i, m_i תהי $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה, ותהי $P = \{x_0 = a, x_1, \dots, x_n = b\}$ חלוקה של $[a, b]$. לכל $i \in [n]$ נסמן:

$$\begin{cases} M_i = \sup_{x_{i-1} \leq x \leq x_i} f(x), & M = \sup Im(f) \\ m_i = \inf_{x_{i-1} \leq x \leq x_i} f(x), & m = \inf Im(f) \end{cases}$$

סכומי דרבו תהי $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה, ותהי $P = \{x_0 = a, x_1, \dots, x_n = b\}$ חלוקה של $[a, b]$.

$$\begin{cases} U(f, P) = \sum_{i=1}^n M_i (x_i - x_{i-1}) & \text{Upper} \\ L(f, P) = \sum_{i=1}^n m_i (x_i - x_{i-1}) & \text{Lower} \end{cases} : P \text{ ביחס לחלוקה של } f \text{ בתחתון ועליון ותחתון של } f \text{ ביחס לחלוקה } P$$

תנודה תהי $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה.

התנודה של f ב- $[a, b]$ היא $\omega_f([a, b]) \stackrel{\text{def}}{=} M - m$

התנודה של f ביחס לחלוקה P היא $\omega(f, P) = \sum_{i=1}^n \omega_i(x_i - x_{i-1})$

$\mathcal{L}, \mathcal{U}$ תהי $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה, ותהי $P = \{x_0 = a, x_1, \dots, x_n = b\}$ חלוקה של $[a, b]$. נסמן:

$$\begin{cases} \mathcal{U} \stackrel{\text{def}}{=} \{U(f, P) \mid P \text{ is a division of } [a, b]\} \\ \mathcal{L} \stackrel{\text{def}}{=} \{L(f, P) \mid P \text{ is a division of } [a, b]\} \end{cases}$$

אינטגרל תחתון ועליון תהי $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה, ותהי $P = \{x_0 = a, x_1, \dots, x_n = b\}$ חלוקה של $[a, b]$. אזי האינטגרל העליון (למעלה)

$$\begin{cases} \int_a^b f(x) dx \stackrel{\text{def}}{=} \inf \mathcal{U} & \text{Upper} \\ \int_a^b f(x) dx \stackrel{\text{def}}{=} \sup \mathcal{L} & \text{Lower} \end{cases} \text{ והתחתון (למטה) של } f \text{ ב-} [a, b] \text{ הוא:}$$

משפטים

חסמים של סכומי דרבו בהינתן $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ חסומה, $P \subseteq Q$ חלוקות של $[a, b]$, כאשר $|Q \setminus P| = k \in \mathbb{N}$ מתקיים $L(f, P) \leq L(f, Q) \leq U(f, Q) \leq U(f, P)$ וגם $0 \leq U(f, P) - L(f, P) \leq k \omega_f \Delta(P)$

ומעבר לכך מתקיים לכל $P : m(b-a) \leq L(f, P) \leq U(f, P) \leq M(b-a)$

למת החתכים עבור סכומי דרבו תהי $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ חסומה. אזי הבאים שקולים:

$\iff$ קיים $c \in \mathbb{R}$ יחיד שלכל שתי חלוקות P_1, P_2 של $[a, b]$ מתקיים $L(f, P_1) \leq c \leq U(f, P_2)$

$\iff$ f אינטגרבילית ב $[a, b]$

$\iff$ לכל $\varepsilon > 0$ קיימות 2 חלוקות P_1, P_2 של $[a, b]$ שעבורן מתקיים $U(f, P_2) - L(f, P_1) < \varepsilon$